

Llibres i música en temps de desassossec

© Joan Carbonell Manils

Sagues per a un desconfinament

Ara, que se'ns allargarà el desconfinament, potser seria el moment de pensar a llegir grans sagues literàries, un fenomen que arranca a tot Europa al segle XIX, tot i que al Nord hi eren molt aficionats ja des de l'Edat Mitjana; un fenomen que ha perdurat fins els nostres dies, fins i tot diria que ha augmentat, des del punt de vista més comercial.

La meua tria és molt personal, evita els grans best-sellers, més que res perquè tothom els coneix. També defujo les sagues de llibres de pseudohistòria i altres temàtiques mal anomenades populars. Així com les que van adreçades al públic juvenil, algunes de les quals han estat fenòmens literaris que hauran promocionat la lectura, i creat nous i bons lectors.

Ens trobem amb sagues que es condensen en un sol llibre i d'altres, l'extensió de les quals requereix més d'un volum. Les dispenso per ordre cronològic de publicació i adjunto informació de l'editorial que les ha publicades. Els llibres que detallo es troben, majoritàriament en venda a les llibreries, d'altres edicions les podreu trobar a les vostres biblioteques més properes, algunes potser en format digital. Els llibres dels quals no indico una editorial és perquè no estan a la venda actualment, si no és a través de pàgines de venda de segona mà.

Honoré de Balzac (1830-1848) [La comedia humana](#)

Elizabeth Gaskell (1851-1853) [Cranford](#)

Thomas Mann (1901) [Els Buddenbrook](#)

Marcel Proust (1908-1922) [A la recerca del temps perdut](#)

Miklós Bánffy (1934-1940) [Trilogia transilvana](#)

Israel Joshua Singer (1937) [Los hermanos Ashkenazy](#)

Der Níster [Pinja Kahanovitch] (1939-1948) [La família Máshber](#)

Primo Levi (1947-1986) [Trilogia d'Auschwitz](#)

Maurice Druon (1948-1968) [Las grandes familias](#)
Lájos Zilahi (1949) [Los Dukay, El ángel del odio](#)
Isaac Bashevis Singer (1951) [La família Moskat](#)
Anthony Powell (1951-1971) [Una danza para la música del tiempo](#)
Isaac Bashevis Singer (1957) [Sombras sobre el Hudson](#)
Lawrence Durrell (1957-1960) [Quartet d'Alexandria](#); (1969-1970) [La rebelión de Afrodita](#); (1974-1985) [El quintet d'Avinyó](#)
Patrick Modiano (1968-1972) [Trilogía de la ocupación](#)
Israel Joshua Singer (1969) [La família Karnowsky](#)
Robertson Davies (1970-1975) [Trilogía de Deptford](#); (1981-1988) [Trilogía de Cornish](#); (1991-1994) [Trilogía de Toronto](#) (inacabada)
Maria Barbal (1985-1992) [Trilogia del Pallars](#)
Richard Ford (1986-2014) [Tretalogia Frank Bascombe](#)
Elizabeth Jane Howard (1990) [Crónicas de los Cazalet](#)
Vassili Aksiónov (1992) [Una saga moscovita](#)
Kent Haruf (1999-2013) [Trilogia de Holt](#)
Karl Ove Knausgard (2009-2019) [Mi lucha](#)
Almudena Grandes (2010-2019) [Episodios de una guerra interminable](#)
Elena Ferrante (2011-2013) [L'amiga genial](#)

Una menció especial per als amants de la novel·la de gènere, en aquest cas de la novel·la negra de la qual recordaria els personatges de [Carvalho](#) de Manuel Vázquez Montalbán; de [Montalbano](#) d'Andrea Camillieri; de [Brunetti](#) de Donna Leon; de Mikael Blomkvist i Lisbeth Salander de la sèrie [Millennium](#) de Stieg Larson; d'[Aloysius Pendergast](#) dels escriptors Douglas Preston i Lincoln Child, o de [Camille Verhoeven](#) de Pierre Lemaitre, per citar-ne uns pocs.

Per evitar deixar-ho en una simple llista, comentaré part de l'obra d'un autor, la importància del qual no hauria de passar desapercibuda. El gran [Robertson Davies](#), que la magnífica editorial [Libros del Asteroide](#) ha anat publicant.

He triat fer un petit comentari de la [Trilogía de Cornish](#). Als que us agradi l'art i l'òpera, en gaudireu molt. El primer llibre, *Ángeles rebeldes* parla del món universitari de Toronto, amb una alumna gitano-grega molt curiosa i hàbil estudiant que ens fa rellegir Rabelais; el segon, *Lo que arraiga en el hueso*, ho fa sobre pintura, tramposos i l'espoli cultural nazi en terres helvètiques; el tercer, *La lira de Orfeo*, explica la complexa i apassionant posada en marxa d'una òpera ben peculiar. No us els perdeu. No us perdeu cap obra de Davies, un animal literari de primer ordre comparable al millor Dickens; posseïdor d'una cultura enciclopèdica, d'un humor finíssim, d'una sòlida concepció de l'engranatge de la novel·la i d'una gosadia sense complexos. Creador de personatges fascinants amb una elaborada i enginyosa gimnàstica verbal, sap enllaçar temes molt diversos, la qual cosa li dona un caire de misteri que resulta molt estimulant. D'una forma intel·ligent i agilíssima ens convida sempre a una festa literària de primer ordre. Un narrador de veritats i mentides colossal.

I un altre autor actual, per a mi una descoberta més recent, és [Pierre Lemaitre](#). Publicat en els segells de [Salamandra](#) i [Bromera](#), hi conflueixen Zola, Balzac, Dumas o

Flaubert, segons afirma ell mateix. I és ben cert. Herència que li serveix tant per a escriure llibres de detectius, amb el comandant Camille Verhoeven al front, com per a construir trames que expliquen la història recent de França a partir de la barreja de la ficció i la realitat, per baixar a les històries personals petites i elevar-les a subjectes literaris de primer ordre. Així succeeix amb *la trilogia d'entreguerres* formada per *Ens veurem allà dalt*, Premi Goncourt (2014), on ens mostra la desoladora contradicció entre la supervivència a la Primera Guerra Mundial i la ingratitude de la postguerra; i en *Els colors de l'incendi*, situada en el període francès d'entreguerres, amb una protagonista que ordeix perfectament la venjança dins el món de les finances i del poder. Restem a l'espera d'un proper tercer. Tots dos els recomano vivament.

Aquesta ressenya és una ampliació de l'apareguda el propassat 5 d'abril de 2020 al bloc <https://gaudirlacultura.com/>

Mercè Bausili Monserrat (Bibliotecària jubilada. Biblioteca d'Humanitats)
Barcelona, a 22 de maig de 2020